

**Nederlandse Vereniging
voor Rechtspraak**

De minister van Justitie
Mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 GH Den Haag

Datum: 3 mei 2010
Ons kenmerk: B2.1.10/1793/RO
Uw kenmerk: 5645121/10/6
Onderwerp: Wetsvoorstel concentratie Europese betalingsbevelprocedure

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 11 maart 2010 heeft u aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak advies gevraagd over het wetsvoorstel Wijziging van de uitvoeringswet verordening Europese betalingsbevelprocedure in verband met de concentratie van de procedure bij de rechtbank 's-Gravenhage.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR heeft het wetsontwerp bestudeerd en een aantal leden van de NVvR geconsulteerd, waarna een préadvies is opgesteld. Het door de Wetenschappelijke Commissie besproken en vastgestelde advies treft u aan in de bijlage bij deze brief.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer,
Voorzitter

Advies

inzake

Wetsvoorstel Concentratie Europese betalingsbevelprocedure

1. Inleiding

Bij brief van 11 maart 2010, kenmerk 5645121/10/6, heeft de minister van Justitie aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) advies gevraagd over het concept wetsvoorstel¹ Wijziging van de uitvoeringswet verordening Europese betalingsbevelprocedure in verband met de concentratie van de procedure bij de rechtbank 's-Gravenhage.

Dit advies is voorbereid door een werkgroep van leden van de NVvR en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie (hierna: WeCo) van de NVvR.

2. Korte inhoud van het ontwerpbesluit

Het wetsvoorstel betreft, kort samengevat, een uitwerking van de concentratie van de Europese betalingsbevelprocedure (hierna: EBB) bij de rechtbank 's-Gravenhage.

3. Commentaar

De NVvR is van mening dat het wettelijk vastleggen van de feitelijke concentratie bij de rechtbank 's-Gravenhage begrijpelijk is en dat dit vanwege het administratieve karakter van de procedure tot het moment van verweer geen bezwaren oplevert. Echter de NVvR signaleert met betrekking tot de uitwerking van de voorgestelde procedure een aantal knelpunten, waarop in de hierna volgende paragrafen zal worden ingegaan. Daarnaast wordt op een aantal vraagpunten gewezen, waarover de NVvR graag duidelijkheid zou verkrijgen.

3.1 Sector kanton

In de memorie van toelichting staat op pagina 2 onderdeel D dat de EBB bij de sector civiel van de rechtbank is geconcentreerd. Dit staat echter niet in het wetsvoorstel. Daar wordt gesproken over de rechtbank 's-Gravenhage. Zeker met de verhoging van de competentiegrens lijkt de sector kanton meer aangewezen. Als de sector kanton² na de invoering van het wetsvoorstel Evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie niet meer als zelfstandige sector bestaat, dan is het de sector privaatrecht/civiel/kanton.

3.2 Verwijzingsperikelen

Het gevolg van het concentreren van de EBB bij de rechtbank 's-Gravenhage is dat de vraag welke rechter absoluut en relatief bevoegd is om over de zaak te oordelen niet eerder aan de orde is dan nadat de verweerder (door via een standaardformulier te laten weten een verweerschrift in te dienen waarbij geen toelichting hoeft te worden gegeven) heeft aangegeven

¹ Daar waar verderop in het advies wordt gesproken over wetsvoorstel en memorie van toelichting wordt bedoeld concept wetsvoorstel en concept memorie van toelichting. Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen om niet telkens het woord "concept" toe te voegen.

² Zie artikel 47 Wet RO.

de vordering te betwisten.³ De procedure moet dan volgens het gewone burgerlijk procesrecht worden voortgezet (artikel 6 lid 1 van het wetsvoorstel en artikel 17 lid 1 van de EBB Verordening 1896/2006, hierna: EBB Vo). Deze gang van zaken wijkt af van de EBB Vo, die ervan uit gaat dat eiser al eerder, namelijk bij het toesturen van het verzoek om een Europees betalingsbevel heeft aangegeven wat de gronden voor de bevoegdheid van de rechterlijke instantie zijn (door onder 3. van het standaardformulier de daarbij horende code in te vullen).

Het kan dus voorkomen dat eiser de gronden voor de bevoegdheid en de daarbij horende rechter al in het verzoek heeft vermeld en het verzoek ook naar desbetreffende instantie heeft verzonden. Als dit niet de rechtbank 's-Gravenhage is, wordt het verzoek als gevolg van wetsvoorstel doorgezonden naar de rechtbank 's-Gravenhage.

Daarnaast kan het ook zijn dat eiser het verzoek rechtstreeks naar de rechtbank 's-Gravenhage heeft verzonden omdat krachtens artikel 2 van het wetsvoorstel deze rechtbank bevoegd is en eiser dit als grond voor bevoegdheid heeft opgegeven. In dat geval heeft de eiser zich nog niet uitgelaten over de vraag welke rechter bevoegd is.

In het wetsvoorstel is in artikel 6 lid 1 opgenomen dat de rechtbank 's-Gravenhage de zaak verwijst naar de rechter die eiser schriftelijk, binnen een door de rechtbank 's-Gravenhage te bepalen termijn, aanwijst en als eiser nalaat een rechter aan te wijzen, eiser geacht wordt de zaak te hebben ingetrokken. De NVvR vraagt zich af of dit systeem niet te complex is en te veel verwijzingsperikelen meebrengt.

Ten eerste kan het zo zijn dat eiser, zoals hierboven omschreven, al heeft aangegeven (en aanvankelijk ook aan die rechter het verzoek had verzonden) welke rechter bevoegd wordt geacht. Moet eiser dan nogmaals deze rechter aanwijzen? En wordt het verzoek als ingetrokken beschouwd als hij dat niet doet? Daarnaast rijzen er meer vragen zoals wat er moet gebeuren als de eiser laat weten dat hij niet weet naar welke rechter de zaak verwezen moet worden of zich bijvoorbeeld refereert. En kan eiser nu ook een heel andere rechter aanwijzen dan hij eerst heeft geadieerd?

Ten tweede gaat het wetsvoorstel ervan uit dat de rechtbank 's-Gravenhage de zaak, nadat de eiser een rechter heeft aangewezen, de zaak naar deze rechter verwijst ook als deze rechter volgens de toepasselijke regels niet bevoegd is. Dit kan ertoe leiden dat de rechter naar wie is doorverwezen, de zaak nogmaals (voor de tweede of zelfs derde keer) moet doorverwijzen indien bijvoorbeeld een andere rechter exclusief bevoegd is of de bevoegdheid door de verweerder terecht wordt betwist. Bij niet verschijnen van verweerder (in de vervolprocedure) rijst de vraag of dan nog ambtshalve de bevoegdheid van de Nederlandse rechter moet worden getoetst.⁴

Deze complexiteit kan het gebruik van de EBB omslachtig maken wat strijdig lijkt met de gedachte achter die EBB Vo. Nu daarnaast de beoordeling welke rechter bevoegd is soms complex kan zijn (de Verordening Brussel I 44/2001 (hierna: Brussel I) biedt in voorkomende gevallen, naast de bevoegdheid van de rechter van de woonplaats van verweerder⁵, de mogelijkheid van alternatief bevoegde rechters⁶ of van deels exclusieve rechters⁷ of zelfs een volledig exclusieve rechter⁸), vraagt de NVvR zich af waarom in het wetsvoorstel niet is gekozen voor het door eiser laten aanwijzen van een gerecht van voorkeur, waarnaar de zaak wordt verwezen, indien dit gerecht naast absoluut bevoegd op grond van Brussel I⁹ bevoegd of mede bevoegd is. Wijst de eiser een Nederlandse rechter van voorkeur aan die niet absoluut en relatief bevoegd kan zijn, dan wordt verwezen naar de Nederlandse rechter die wel absoluut en

³ Behalve m.b.t. vorderingen die betrekking hebben op een overeenkomst gesloten door een consument en de consument verweerder is, dan is het de vraag of de Nederlandse rechter bevoegd is. Op grond van artikel 5 Brussel I kan men stellen dat in Nederland de civiele rechter ook bevoegd is, maar - los van de bijzondere gevallen van artikel 15 e.v. Brussel I - in een consumentenzaak gaat artikel 6 EBB Vo voor. Als de consument in het buitenland woont dan is de Nederlandse rechter niet bevoegd.

⁴ Zie artikel 24 Brussel I.

⁵ Zie artikel 2 Brussel I.

⁶ Zie artikel 5 en artikel 6 Brussel I.

⁷ Zie artikel 15 e.v. en artikel 18 e.v. Brussel I.

⁸ Zie artikel 22 Brussel I voor bepaalde categorieën en artikel 23 Brussel I voor de forumkeuze van partijen, althans in beginsel.

⁹ Zie artikel 6 lid 1 EBB Vo, verwijzend naar Brussel I.

relatief bevoegd is, waardoor het aantal verwijzingen beperkt blijft tot één die de rechter waarnaar verwezen wordt en die gewoon bindt.¹⁰

Een andere mogelijkheid om mogelijke en tijdverslindende verwickelingen met verwijzingen te ondervangen is wellicht om voordat de rechtbank 's-Gravenhage gaat verwijzen de gedaagde/verweerder te vragen zich uit te laten over de vraag wie er bevoegd is. Hierdoor kan meteen een definitieve beslissing worden genomen waar iedereen in de eerste aanleg aan gebonden is. Het systeem van het wetsvoorstel is thans *ex parte*: de gedaagde/verweerder wordt op het punt van de bevoegde rechter niets gevraagd, dus dit kan in de procedure alsnog opduiken.

Tot slot vraagt de NVvR zich met betrekking tot de verwijzingsperikelen nog af hoe artikel 6 lid 1 van het wetsvoorstel, waardoor als eiser schriftelijk geen rechter aanwijst het verzoek geacht wordt te zijn ingetrokken, zich verhoudt tot artikel 17 lid 1 EBB Vo waarin staat dat de procedure na het indienen van een verweerschrift wordt voortgezet, tenzij eiser uitdrukkelijk heeft verzocht de procedure te staken. Daarnaast kent ook het Nederlandse burgerlijk procesrecht het intrekken van een vordering niet. De EBB Vo gaat bij het niet toezenden van antwoorden uit van afwijzing van het verzoek¹¹ zodat wellicht daar nog aansluiting bij kan worden gevonden. Eiser kan zonodig een nieuw verzoek indienen en de hierna nog te bespreken heroverwegingsprocedure is dan ook niet nodig.

3.3 Oproepen en termijnstellingen

De oproep aan eiser om een bevoegd gerecht aan te wijzen moet qua termijn goed zijn afgestemd op de feitelijke situatie. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat het bij een buitenlandse eiser om grensoverschrijdend verkeer gaat. Brieven naar België vanuit Nederland doen er soms meer dan een week over. Hetzelfde geldt voor de termijn van veertien dagen in artikel 6 lid 3, die in voorkomende gevallen gewoon te kort kan zijn.

De keuze in artikel 6 lid 3 om alleen een oproeping bij exploit te verlangen als de verweerder niet verschijnt op de aangegeven datum, is praktisch en sluit aan bij de beperkte formaliteiten die uit de EBB Vo volgen.

Met betrekking tot artikel 6 leden 2, 4 en 6 is het volgens de NVvR inderdaad gewenst dat de rechtbank 's-Gravenhage partijen instrueert over de vervolprocedure. Met betrekking tot de in artikel 6 lid 6 opgenomen verwijzing naar artikel 111 tweede lid onderdeel k Rv, merkt de NVvR op dat onderdeel k niet bestaat. Is wellicht bedoeld h (vertegenwoordiging door advocaat) of i (de in artikel 139 Rv genoemde gevolgen, maar dat gaat over verstek en dat is de voortgezette procedure per definitie niet)?

In de memorie van toelichting is verder opgenomen dat artikel 6 lid 6 inhoudelijk ongewijzigd is. Dit is echter onjuist, aangezien artikel 6 lid 6 is uitgebreid.

De NVvR onderschrijft dat tegen de rolbeschikking-achtige beslissingen van de rechtbank 's-Gravenhage zoals opgenomen in artikel 6 lid 5, geen rechtsmiddel open staat.

Ten aanzien van artikel 6a merkt de NVvR het volgende op. Nu de EBB een alternatief vormt voor andere mogelijkheden in grensoverschrijdende gevallen¹² is niet geheel duidelijk voor welk probleem deze nationale aanvulling een oplossing wil vormen. De eiser kan gewoon een ander alternatief volgen of zelfs een nieuw EBB-verzoek indienen. De NVvR vraagt zich af of de verweerder in kennis wordt gesteld van het door eiser gedane verzoek. Daarnaast vraagt de NVvR zich af of verweerder ook mag reageren in de heroverwegingsprocedure. Dit lijkt niet de bedoeling, maar de positie van verweerder is ook aan de orde. Nu de EBB Vo tot deze

¹⁰ Zie de artikelen 71 lid 5 en 110 lid 3 Rv.

¹¹ Zie artikel 11 EBB Vo.

¹² De toevoeging dat de EBB-procedure een alternatief vormt voor andere mogelijkheden ontbreekt overigens in de memorie van toelichting op pagina 1, alinea 2, in de eerste zin bij 'onbetwiste geldvorderingen'.

aanvulling niet verplicht, wordt het rechtsmiddel 'heroverweging' in deze setting geheel nationaal gekozen. De NVvR vraagt zich af waarom er niet is gekozen voor 'verzet'. Het verzoek moet verder worden gedaan binnen vier weken na ontvangst. Niet duidelijk is hoe dit kan worden gecontroleerd, aangezien de beslissing per gewone post wordt verzonden.

Verder wijst de NVvR er op dat in artikel 11 lid 1 is opgenomen dat, indien het bedrag "niet hoger is dan het bedrag genoemd in artikel 93 onder a , ... of ... onder c", een bedrag in rekening wordt gebracht overeenkomstig de bijlage bij de Wet griffierechten. Nu er in de bijlage niet alleen verwezen wordt naar deze categorie zaken maar ook naar andere, verdient het aanbeveling hierbij op te nemen dat een bedrag in rekening wordt gebracht overeenkomstig de "griffierechten bij de Sector Kanton van de rechtbank" zoals opgenomen in de bijlage bij de Wet griffierechten burgerlijke zaken.

Graag zou de NVvR ten aanzien van de voorgaande vragen een nadere toelichting zien opgenomen in de memorie.

4. Conclusie

De NVvR is van mening dat concentratie van de EBB bij de rechtbank 's-Gravenhage een begrijpelijke keus is. Echter de procedure zoals opgenomen in het wetsvoorstel met betrekking tot verwijzing naar de bevoegde rechter is naar de mening van de NVvR te complex. Verder heeft de NVvR een aantal vragen met betrekking tot de oproepen en termijnstellingen. De NVvR zou graag zien dat omtrent deze vragen nadere informatie wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

Namens deze de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer
Voorzitter

